

Výroční zpráva
Univerzitního archivu Mendelovy univerzity v Brně
za rok 2015

Brno, 22. 1. 2016
Vypracovala: PhDr. Alena Mikovcová

a) Všeobecné informace

Dne 6. 2. 2012 byla Univerzitnímu archivu Mendelovy univerzity v Brně udělena akreditace pro výkon působnosti veřejného specializovaného archivu Ministerstvem vnitra ČR.

Zřizovatelem Univerzitního archivu je Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno (ve zkratce MENDELU).

Univerzitní archiv není samostatným celouniverzitním pracovištěm ani samostatnou organizační součástí rektorátu univerzity. Je začleněn do rektorátního pracoviště Kancléřství.

Prostorová kapacita archivu činí 428, 3 m². Tato je již nedostatečná v důsledku periodického předávání objemných celků zejména závěrečných vysokoškolských prací.

Univerzitní archiv v roce 2015 zpracoval svoji novou webovou stránku <http://archiv.mendelu.cz/>.

b) Personální podmínky archivu

Personálně je Univerzitní archiv obsazen dvěma pracovníci s vysokoškolským vzděláním v příslušném oboru (PhDr. Alena Mikovcová od 1. 9. 1992, Mgr. Silvie Hanáková od 1. 3. 2012). Vzhledem k dlouhodobé pracovní neschopnosti Mgr. Hanákové a následnému nástupu na mateřskou dovolenou byla od 1. 6. 2015 přijata Mgr. Martina Zemanová.

V průběhu ledna a února 2015 zpracovávala posluchačka Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Nelly Fojtů rozsáhlé přírůstky Sbírký diplomových a bakalářských prací formou dohody o provedení práce.

c) Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek: 143

Počet běžných metrů (bm) celkem: 2079,05

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (v bm): nezpracováno 49,61%, zpracováno 50,39%, zinventarizováno: 0,68%

Počet archivních pomůcek: 109

d) Výběr, zpracování a využívání

V roce 2015 bylo vyřízeno 27 skartačních návrhů, ke kterým byly vydány příslušné skartační protokoly. Skartační řízení proběhla na pracovištích **rektorátu** (Kancléřství - Sekretariát rektora; Kancléřství – referát pro vnější vztahy, Ekonomický odbor, Oddělení mezinárodních vztahů a internacionalizace). Výběr archiválií ve skartačním řízení byl uskutečněn také na **celouniverzitních pracovištích** (Ústav vědecko-pedagogických informací a služeb – Ústřední knihovna, Institut celoživotního vzdělávání). Skartační řízení bylo provedeno na **Provozně ekonomické fakultě** (Děkanát – Zahraniční oddělení, Studijní oddělení, Děkanát - tajemník, Ústav ekonomie, Ústav marketingu a obchodu). Dále skartovaly pracoviště **Lesnické a dřevařské fakulty** (Děkanát, Ústav nábytku, designu a bydlení). Skartační protokoly byly vydány i ústavům **Agronomické fakulty** (Děkanát – studijní oddělení Ústav aplikované a krajinné ekologie, Ústav zoologie, rybářství,

hydrobiologie a včelařství, Ústav pěstování, šlechtění a rostlinolékařství) a Vysokoškolskému sportovnímu klubu MENDELU Brno.

V mimo skartační řízení předal do univerzitního archivu jednotliviny prof. Ing. František Toman, CSc. z Ústavu aplikované a krajinné ekologie Agronomické fakulty, akademický pracovník Ing. Martin Čermák z Ústavu botaniky, dendrologie a fytoecologie Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity a Sekretariát rektora.

V roce 2015 bylo evidováno 42 přírůstků archiválií (vnějších změn) z let 1969 – 2014 v rozsahu 1 045,5 bm. Z nich bylo zpracováno 174, 8 bm a uloženo do 1 465 kantonů.

Univerzitní archiv jako člen autorského kolektivu Encyklopedie dějin města Brna se podílí na procesu zpřístupňování biograficko-bibliografických údajů významných osobností a závažných mezníků dějin univerzity.

Žadatelům byly vystaveny náhradní doklady (duplikáty diplomů, vysvědčení, a dodatků k diplomu), potvrzení o studiu, výpisy zkoušek, opisy sylabů, ověřování vzdělání a potvrzení o nabytí vysokoškolských titulů. Do 31. 12. 2015 bylo vyhotoveno 117 dokumentů správní agendy.

Univerzitní archiv navštívilo 55 badatelů (81 návštěv), kterým bylo zapůjčeno 387 dokumentů. Badatelé si zhotovili celkem 1247 digitálních fotografií a kopií. Archiv pořídil pro badatele 195 xerokopí a 244 souborů digitalizátů.

Univerzitní archiv vypracoval 53 rešerší. Z nich nejnáročnější a nejobtavnější byl výběr, soustředění, zpracování informací ve formě sdělení a pořizování digitalizátů dokumentů k oslavám 30. výročí Zahradnické fakulty v Lednici. Dále byly dohledány a zpracovány ve formě sdělení archiválie k historii Vydavatelství /Edičního střediska univerzity, k vydávání sborníku Acta Universitatis Agriculturae (Sborník VŠZ v Brně) a k založení Biologické stanice českých vysokých škol v Rybníčním zámečku v Lednici. Na vyžádání posluchačů oboru Zahradní a krajinařská architektura byl zpracován přehled urbanistického vývoje budov kampusu univerzity v Brně-Černých Polích pro předmět Ateliéry. Sociologickému ústavu AV ČR byly zprostředkovány informace z prostředí univerzity pro workshop „Ženy v minulosti vědy: #editathon“. Pro potřeby sdružení CzechRural byla zahájena rešerše zaměřená k soustředění informací o výuce předmětů zabývajících se studiem venkovské společnosti na MENDELU a jejich právních předchůdcích z pohledu sociálně vědních disciplín.

Univerzitní archiv provedl výběr dokumentů o životě a díle významných osobností a z nich poskytl žadatelům informace, kopie dokumentů a digitalizátů (pro děkanáty fakult MENDELU, Historický ústav AV ČR, Národní technické muzeum a soukromé žadatele).

Série osobního fondu prof. Dr. Ing. Bohuslava Polanského, DrSc. byly použity k vydání publikace „Josef Konšel-Bohuslav Polanský Dopis k hovorům s profesorem pěstění lesů“ (ed. Martina Miláčková, Jiří Truhlář, Určice, 2015).

e) Stav archiválií

Univerzitní archiv nespravuje žádnou AKP a NKP.

K 31. 12. 2015 byla provedena kontrola fyzického stavu archiválií. Bylo zjištěno, že charakter poškození 1 - křehký lámavý vykazuje 616,50 bm, charakter 2 – trhliny, přelomení bylo shledáno u 1173,45 bm, charakter 3 – poškození plísněmi vykazuje 1447,03 bm, charakter 4 – poškozený hmyzem vykazuje 344,77 bm, charakter poškození 5 – poškozený hlodavci vykazuje 343,67 bm, charakter poškození 7 – poškozený teplem vykazuje 929,51 bm, charakter 8 – vodou vykazuje 458,21 bm, charakter poškození 9 – rzí vykazuje 926,73 bm, charakter poškození 11 – prachem vykazuje 2018,26 bm, charakter poškození 12 – poškozený světlem vykazuje 1770,94 bm, charakter poškození 99 – jiné vykazuje 793, 90 bm.

f) Mimořádné úkoly nařízené MV ČR

Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR nařídil svým přípisem ze dne 10. 9. 2015, (č. j. MV-134491-1/AS-2015) Mendelově univerzitě v Brně bezodkladně vydat a zveřejnit Badatelský řád univerzitního archivu, včetně ceníku služeb a sazebníku úhrad. Do konce roku 2015 byl návrh Badatelského řádu projednán vedením univerzity a vzešlé připomínky byly Univerzitním archivem vypořádány.

g) Koncepční a metodická pomoc, předarchivní péče

V souvislosti s nezbytností dlouhodobého ukládání dokumentace projektů řešených v rámci Strukturálních fondů EU na univerzitě byly vypracovány podklady k prostorovému zabezpečení spisového materiálu ve spisovně. Současně byly specifikovány požadavky pro další prostory Univerzitního archivu.

Pro potřeby Komise rektora pro pedagogiku byl vypracován návrh postupu přechodu závěrečných prací vyloučených ze zveřejnění do režimu volného užití.

Univerzitní archiv řešil otázku skartací neobhájených diplomových a bakalářských prací Provozně ekonomické fakulty univerzity.

Všem skartujícím pracovištím i jednotlivcům byla poskytnuta ze strany Univerzitního archivu koncepční a metodická pomoc.

e) Konzervace a restaurování archiválií

Univerzitní archiv nemá vlastní konzervátorskou dílnu.

f) Studentské praxe, odborné stáže a exkurze v univerzitním archivu

Pro studenty Obchodní akademie, Střední odborné školy knihovnické a Vyšší odborné školy knihovnické v Brně byla připravena na 3.12. 2015 exkurze doplněná výstavkou archiválií.

g) Konference

Ve dnech 7. 4. 2015 - 9. 4. 2015 se PhDr. Alena Mikovcová zúčastnila v Poděbradech 16. konference archivářů ČR „Archivy, člověk, krajina“ s referátem „*Archivy a archiválie vysokých škol zemědělských*“, který rovněž zpracovala ve formě příspěvku do konferenčního sborníku.